

JÖNKÖPING UNIVERSITY

*School of Education and
Communication*

Vägen till en lyckad integration

En intervjustudie om asylsökandes upplevelse av
integrationsprocessen i Jönköpings kommun

KURS: *Samhällskunskap för ämneslärare, 61-90 hp.*

FÖRFATTARE: *Linda Yüksel*

EXAMINATOR: *Berndt Brikell*

TERMIN: *HT 16*

JÖNKÖPING UNIVERSITY

School of education and communication

Uppsatskurs, 15 hp.

Samhällskunskap för ämneslärare 61-90 hp.

Ämneslärarutbildningen

Höstterminen 2016

Sammanfattning

Linda Yüksel

Vägen till en lyckad integration

En intervjustudie.

Antal sidor: 40

Integration är ett begrepp som är omdiskuterat. I och med den stora invandring Sverige fått uppleva under senaste åren har invandrarnas integration i samhället blivit ett hett ämne och hur vägen dit ska gå till finns det olika åsikter om. I denna uppsats ligger fokus på att belysa invandrarna självas perspektiv. Syftet med uppsatsen är att få en djupare förståelse för hur asylsökande upplever processen av att integreras i det svenska samhället. Genom en kvalitativ intervjustudie har den förståelsen försökt nås. Av intervjuerna framgår att språket är den allra viktigaste faktorn för en lyckad integration i ett nytt samhälle. Det framgår även att majoriteten av de intervjuade är positiva till en kulturell anpassning vilket är motsatsen till en lyckad integration enligt svensk integrationspolitik.

Sökord: Integration, Asylsökande, Intervjustudie

Innehållsförteckning

1. INLEDNING	4
1.1 SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNINGAR	5
2. BAKGRUND	6
2.1. BEGREPPSFÖRKLARING	6
2.1.1. ASYL	6
2.1.2. ETNICITET OCH ETNISK GRUPP	6
2.1.3. FLYKTING	7
2.1.4. INVANDRARE	7
2.2. SVENSK INVANDRING ÖVER TID	7
2.3. FRÅN ANPASSNING TILL INTEGRATION	8
2.4. SVENSK INTEGRATIONSPOLITIK IDAG	9
2.5. INTEGRATION I JÖNKÖPINGS KOMMUN OCH LÄN	10
3. TIDIGARE FORSKNING	12
4. TEORI	15
4.3. BEGREPPET INTEGRATION ENLIGT DIAZ	15
4.4. DIAZ INTEGRATIONSMODELL	16
5. METOD	18
5.3. HERMENEUTISKT FÖRHÅLLNINGSSÄTT	18
5.4. KVALITATIV INTERVJU	18
5.4.1. URVAL	19
5.4.2. PRESENTATION AV RESPONDENTER	20
5.4.3. GENOMFÖRANDE	21
5.4.4. ETISKA PRINCIPER	23
5.5. VALIDITET	24
6. RESULTATREDOVISNING	26
6.3. ATT INTEGRERAS I SVERIGE	26
6.4. UPPLEVELSE AV GEMENSKAP I SAMHÄLLET	29
6.5. ANVÄNDANDET AV SVENSKA SPRÅKET	32
6.6. VISION FÖR FRAMTIDEN	35
7. RESULTATDISKUSSION	38
7.1 SLUTSATS	40
7.2 FÖRSLAG PÅ VIDARE FORSKNING	41
REFERENSLISTA	42
BILAGOR	45

1. Inledning

Människor har invandrat till och bosatt sig i Sverige redan innan Sverige grundades. Fram till i dag har människor, av olika anledningar lämnat sina hemländer och flyttat till Sverige. I dag är integration ett omdiskuterat begrepp. Inbördeskriget i Syrien har orsakat stor förödelse och drivit miljontals människor på flykt. I Sverige sökte 2016 cirka 29 000 personer asyl (Migrationsverket, 2017).

Att nyanlända invandrare integreras i samhället och inom kort blir en tillgång istället för en belastning är ett mål många strävar efter men det finns lika många åsikter om den bästa vägen dit, det vill säga hur man uppnår det målet. Medialt och inom den nationella politiken diskuteras hur invandrare integreras i samhället och vilka medel som ska användas för en lyckad integration. Ligger nyckeln till lyckad integration i att de nyanlända snabbt sysselsätts och får jobb? Handlar det i stället om att språket är det viktigaste att behärska för att bli en del av det svenska samhället? Inom skolan, på arbetsmarknaden och i samhället i stort införs olika åtgärder för att nyanlända invandrare ska integreras.

Som ordet antyder handlar integrering om att flera parter utbyter kunskaper och erfarenheter för att växa samman. Med andra ord ligger ansvaret för en lyckad integration dels på samhällets olika instanser från nationell till kommunal nivå där politik och näringsliv gemensamt möjliggör för invandrare att bli en del av det svenska samhället. Utöver det har även invandrarna ett ansvar att göra det de kan för att integreras. Regeringen i Sverige beskriver integration som en fråga, inte bara för invandrare utan för hela samhället. Ett samhälle består av dess invånare och med så många nyanlända invandrare som skall integreras betyder det att även samhället måste förändras för att spegla människorna som bor i det. Integration är alltså inte bara en fråga för och om invandrare, eftersom vi lever i ett samhälle med etnisk och kulturell mångfald handlar integration om att människorna i samhället ska komplettera varandra och bidra med sina kompetenser och erfarenheter.

Mitt i processen står alltså invandrarna. Mycket har sagts och sägs idag om integration och hur invandrarna ska bli en del av det svenska samhället. I min uppsats fokuserar jag på att belysa frågan ur invandrarnas perspektiv och att lyfta deras berättelser utifrån upplevd integration istället för att tala om politiska beslut och strukturella förändringar.

1.1 Syfte och frågeställningar

Syftet med denna uppsats är att få en djupare förståelse för hur asylsökande upplever processen av att integreras i det svenska samhället. För att nå den förståelsen har jag använt mig av följande frågeställningar:

- Hur beskriver de utvalda respondenterna sina upplevelser av integration i det svenska samhället?
- Hur beskriver de utvalda respondenterna vägen till en lyckad integration?

2. Bakgrund

I detta avsnitt beskrivs den bakgrundsfakta som är viktig för att kunna sätta sig in i studien. Jag börjar avsnittet med att presentera olika begrepp som används under studiens gång, sedan följer beskrivningar av hur invandringen i Sverige sett ut över tid, hur invandringen ser ut idag samt hur integrationspolitiken ser ut, både på ett nationellt plan och i Jönköpings kommun.

2.1. Begreppsförklaring

2.1.1. Asyl

Asyl är en form av uppehållstillstånd som en utländsk medborgare har fått på grund av att hen är, vad utlänningslagen anser flykting (Migrationsverket, 2015). Enligt utlänningslagen SFS (2005:716) är en flykting en person som befinner sig utanför det land hen är medborgare eftersom att hen i sitt hemland känner förföljelse på grund av ras, nationalitet, religiös eller politisk åsikt eller på grund av kön, sexuell läggning och inte kan återvända till hemlandet eftersom risken finns att hen där blir omänskligt straffad, till exempel med döden eller tortyr. En flykting kan också vara en person som flytt från de land hen är medborgare i på grund av väpnade konflikter eller miljökatastrofer.

En asylsökande är alltså en person som befinner sig i, och söker skydd i Sverige, men inte fått sitt slutliga beslut av Migrationsverket (Migrationsverket, 2015)

2.1.2. Etnicitet och etnisk grupp

Begreppet etnicitet beskrivs i dag för att förklara sociala relationer mellan grupper av människor som anser sig själva ha liknande kultur. Inom den etniska gruppen är självidentifikation viktigt. I Västvärlden i dag definierar människor sig i nationella termer medan minoriteter och folkgrupper i andra delar av världen beskrivs som etniska grupper. Inom etniska grupper finns liknande sociala och kulturella identifikationer men det finns inga nationella gränser och lagar som markerar vilka som tillhör gruppen. Begreppet etnicitet är omdiskuterat och har tenderat att skapa konflikt (Lindholm Schulz, 2016). I denna uppsats används begreppet etnicitet och etnisk grupp enligt denna definition.

2.1.3. Flykting

En flykting är en person som ansökt om asyl och fått uppehållstillstånd av flyktingskäl. Skillnaden mellan asylsökande och flykting är alltså att en asylsökande väntar på svar om att få bli flyktingstatusförklarad eller inte medan en flykting blivit flyktingstatusförklarad. Det är migrationsverket som beslutar om den asylsökande har skäl nog att få förklaras som flykting (Migrationsverket, 2015).

2.1.4. Invandrare

Det finns ingen specifik definition för begreppet invandrare därför syftar begreppet till olika saker när, till exempel antalet invandrare i ett land, ska beskrivas. Statistiskt sett har en invandrare räknats som en person som fått tillstånd att bosätta sig i Sverige i över ett år, och därmed folkbokförts här (Kulturdepartementet, 2000). I denna uppsats används begreppet invandrare enligt denna definition, alltså om människor som flyttat till Sverige för att bosätta sig i landet mer än ett år.

2.2. Svensk invandring över tid

Julia Boguslaw (2012, s. 10) skriver att det finns föreställningar om att Sverige fram till 1940–1950-talen var ett etniskt homogent land. Dock menar Boguslaw att invandring till Sverige förekommit ända sedan grundandet av det svenska riket på medeltiden, men att invandringens omfattning och karaktär ändrats över tid. Minoritetsgrupper som samer, romer och judar har även varit bosatta på svensk mark innan nationalstaten Sverige bildades. Sveriges tidiga invandring under 1100-talet bestod främst av arbetskraftsinvandrare då köpmän och hantverkare från Tyskland invandrade till Sverige. Tyskar fortsatte invandra även under 1200 och 1300-talen. Under sent 1500-tal och 1600-talet invandrade även skottar och valloner till Sverige. Ett hundratal judar kom till Sverige under 1780-talet och fick medborgerliga rättigheter. Under åren 1860–1905 kunde invandrare fritt komma till Sverige utan att visa pass vid gränsen och utan tillstånd för att söka arbete eller hyra bostad (Boguslaw, 2012, s. 55). Under denna tid hade Sverige även en stor utvandring, främst till USA av ekonomiska skäl men även till länder som Australien och Tyskland (Boguslaw, 2012, s. 10). Först efter första världskriget blev invandringspolitiken mer strikt. 1914 infördes en utvisningslag och 1927 fick Sverige sin första utlänningslag som innebar att invandrare behövde arbetstillstånd för medborgarskap (Boguslaw, 2012, s. 56). Under tidigt 1900-tal började invandringspolitiken prata om begreppet ”politisk flykting”.

En politisk flykting var en person som flytt från sitt land och troligen skulle få straff i hemlandet för politiskt brott, denna person skulle då få flyktingskydd som innebar att han inte fick utvisas till det land han troligtvis skulle straffas (Boguslaw, 2012, s. 86).

Efter andra världskriget blev invandringspolitiken mindre strikt igen, dels på grund av att behålla goda relationer till de allierade men även på grund av en växande arbetskraftsfrågan. 1951 skrev Sverige under flyktingkonventionen, som bestämde över flyktingars rättsliga ställning och gav skydd till personer som förlorat sina politiska rättigheter (Boguslaw, 2012, s. 93). Fram till 1970-talet expanderade den svenska industrin och efterfrågan på arbetskraft var stor. De flesta invandrarna kom från de nordiska grannländerna men även Tyskland och till viss del från sydeuropeiska länder (Boguslaw, 2012, s. 31–32).

2.3. Från anpassning till integration

Sveriges invandring bestod till störst del av arbetskraftsinvandring fram till 1970 då allt mer flyktingar kom till Sverige. Tidigare hade invandrarna förväntats återvända till sina hemländer men det visade sig att många valde att stanna i Sverige. Under 1950–1960-talen styrdes invandringen av en assimilationspolitik som hade idéer om att invandrare ensidigt skulle anpassa sig till landets värden och normer. Under 1970- och 1980-talen när flyktinginvandringen ökade, minskade arbetskraftsinvandringen och en ny invandringspolitik växte fram. Förslaget till den nya invandringspolitiken hade tre principer som grund: jämlikhet, valfrihet och samverkan. Alla invandrare skulle ingå i den generella välfärdspolitiken för att jobba mot jämställdhet mellan etniska svenskar och invandrare. Även kommunala introduktionsprogram infördes för nyanlända flyktingar. Under 1990-talet började invandrare ses som en särskild grupp vilket ledde till att den generella välfärdspolitiken förändrades till en särartspolitik. Invandrare ansågs behöva särskilda stöd som behövde särskilda åtgärder (Boguslaw, 2012, s. 231–232). Nu gavs bland annat stöd för att öka sysselsättningen bland invandrare. 1997 ändrade invandringspolitiken riktning och nu ersattes invandringspolitiken till integrationspolitik. Integrationspolitikens mål var: lika rättigheter och möjligheter oavsett etnisk och kulturell bakgrund, en samhällsgemenskap med samhällets mångfald som grund samt en samhällsutveckling som kännetecknas av ömsesidig respekt och tolerans (Boguslaw, 2012, s. 245–247).

Under åren 1969–1998 ansvarade invandrarverket för invandrings- och integrationspolitiken. I slutet på 1990-talet delades invandrarverket upp i integrationsverket och migrationsverket. År 2007 lade integrationsverket ner och verksamheten flyttades till länsstyrelserna och migrationsverket (Boguslaw, 2012, s. 237).

2.4. Svensk integrationspolitik idag

Enligt SCB:s rapport *Tillsammans – integration i svenska samhället* (2005, s. 2–5) kännetecknas integrationspolitiken i Sverige i dag av att det är en ömsesidig process där alla parter ska vara delaktiga och medansvariga. Integration är alltså inte bara en fråga för och om invandrare, eftersom vi lever i ett samhälle med etnisk och kulturell mångfald handlar integration om att människorna i samhället ska komplettera varandra och bidra med sina kompetenser och erfarenheter. Frivillig eller påtvingad segregation och påtvingad assimilation är något som inte önskas i samhället. I dag berör integration många samhällsområden som demografi, utbildning, arbetsmarknad, inkomster, hushåll och boende, inflytande och makt samt levnadsförhållanden. De mål som bestämdes för integrationspolitiken 1997 är de som är övergripande för integrationspolitiken även i dag, alltså:

Lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter för alla oavsett etnisk och kulturell bakgrund, En samhällsgemenskap med samhällets mångfald som grund samt en samhällsutveckling som kännetecknas av ömsesidig respekt för olikheter inom de gränser som följer av samhällets grundläggande demokratiska värderingar och som alla oavsett bakgrund skall vara delaktiga i och medansvariga för (SCB, 2005, s.2).

För att nå dessa integrationsmål satsade regeringen i sin budget juni 2016 ca. 2,1 miljarder kronor på området jämställdhet och nyanländas etablering. Inom detta område ingår bland annat integrationsåtgärder, diskriminering, jämställdhet men det som framför allt regeringen satsat pengar på är kommunersättning vid flyktingmottagande (Regeringen, 2015). Alla kommuner i dag är skyldiga att ta emot nyanlända som beviljats uppehållstillstånd (till exempel flyktingar) för bosättning, det ska leda till att dessa nyanlända snabbare får bosättning i en kommun och då kan börja sin etablering på arbetsmarknaden och i samhällslivet (Regeringen, 2016a).

Enligt regeringen finns ett antal områden som måste utvecklas och förstärkas för att bygga ett sammanhållet samhälle och förhindra segregation i samhället. Regeringen anser att arbete är nyckeln till etablering. Genom arbete kan invandrare försörja sig själva, utveckla sina språkkunskaper och kunskaper om det svenska samhället. Genom arbete skapar även invandraren ett socialt nätverk. Regeringen skriver att både kvinnor och män tidigt under sin asylprocess ska få möjligheter att lära sig svenska språket och information om möjligheter till arbete och studier (Regeringen, 2016b).

Ansvar för asylsökande delas i dag mellan myndigheter, landsting och kommuner. Myndigheter som har ansvar är framför allt migrationsverket. Vid ansökan av asyl är det migrationsverket som under tiden erbjuder bostad och ekonomisk ersättning. Det är även migrationsverket som fattar ansökningarnas beslut och bestämmer om de sökande får stanna i Sverige eller inte. Migrationsverket har även i uppdrag att göra prognoser och planera kommunernas behov av mottagningsplatser. Länsstyrelserna ansvarar för att skriva överenskommelser med kommunerna i länet om mottagande av flyktingar och deras anhöriga. Landstingen ska erbjuda asylsökande vuxna och barn hälso- och sjukvård. Kommunerna ansvarar för att erbjuda alla asylsökande barn skolplats, från och med det år de fyller sex år (Migrationsverket, 2013).

2.5. Integration i Jönköpings kommun och län

I Jönköping kommun har kommunstyrelsens ledningsutskott det politiska ansvaret för samordningen av kommunens integrationsarbete. Jönköpings kommun skriver på kommunens hemsida att alla människor har lika rättigheter och skyldigheter (Jönköpings kommun, 2015).

I Jönköping ska alla människor kunna uppleva trygghet, omsorg, delaktighet och gemenskap. Kommunen ska även ha en välkomnande attityd mot nya invånare oavsett var de kommer ifrån och kommunen ska bidra till ett värdigt mottagande av de flyktingar som kommer till Jönköping. När det gäller integration lyfter Jönköpings kommun tillgång till språket, arbete och kontakter i civilsamhället som de faktorer som leder till en lyckad integration. Snabbare integration ska ske genom att lära sig svenska språket i samband med arbete, till exempel praktikplatser kombinerat med SFI. Kommunen lägger särskilt fokus på att utlandsfödda kvinnor ska komma ut på arbetsmarknaden (Jönköpings kommun, 2015).

För nyanlända flyktingar med uppehållstillstånd- och arbetstillstånd har arbetsförmedlingen ansvar för att erbjuda SFI som de kan kombinera med praktik eller andra utbildningar som arbetsförmedlingen erbjuder (Jönköpings kommun, 2016). För asylsökande och personer med uppehållstillstånd som bor i anläggningsboenden har regeringen gett länsstyrelserna i Sverige, uppdrag att bygga upp verksamheter som ska starta 2017. I dag är många asylsökande sysselsättningslösa, vilket leder till oro, psykisk ohälsa och skapar sämre förutsättningar att etableras i det svenska samhället. Därför ska länsstyrelserna bygga upp verksamheter som ska främja de asylsökandes kunskaper i svenska och andra etableringsfrämjande åtgärder för att integrationsprocessen ska kunna gå snabbare (Länsstyrelsen i Jönköpings län, 2016).

3. Tidigare forskning

Det finns många studier idag som behandlar ämnet invandring i Sverige. Vid urvalet av studier har en noggrann genomgång av ett flertal studier om invandring gjorts. För att avgränsa den tidigare forskning som presenteras har studier som fokuserar och på olika sätt diskuterar integrationspolitiken i Sverige valts ut. Dessa studier är även nära i tid, detta för att få en överblick av forskningsläget idag.

Osman Aytar (2007) skriver hur relationer mellan interetniska grupper är möjliga på parternas gemensamma villkor. Aytar (2007) menar att interetniska relationer är en grund för att integration ska ske och undersöker därför hur relationer mellan människor med olika etniska bakgrunder där båda parterna delar en ömsesidighet när det gäller beroende och respekt är möjlig.

När det gäller integrationsprocessen idag ligger mycket fokus på relationen mellan etniska svenskar och invandrare, men Aytar (2007) skriver att även relationen mellan olika etniska grupper och integrationen inom varje etnisk grupp är en viktig aspekt av integrationen i samhället. Det finns olika uppfattningar om hur begreppet integration ska användas vilket lett till att det blir teoretiskt och empiriskt svårt att definiera detta begrepp.

Studien är gjort med kvalitativa intervjuer och observationsstudier och resultatet visar att integrationen mellan de tre olika grupperna kan bidra till fördjupande kunskaper inom integrationen i samhället. Aytars (2007) resultat visar att integration mellan etniska svenskar och invandrare främst handlar om att lyfta att ansvaret vid integrationsprocessen inte endast ligger hos invandrarna utan även hos de infödda i landet. När det gäller integration olika invandrargrupper emellan, alltså olika invandrargrupper som skiljer sig när det gäller etnicitet, kultur, religion och regional tillhörighet kan fördjupande kunskaper om de skillnader som finns mellan grupperna lyftas fram. Ofta ses invandare som en stor homogen grupp därför menar Aytar (2007) att integration mellan grupperna är viktigt. Integrationen inom etniska invandrargrupper i det nya landet har en central betydelse för att lyfta fram den etniska och kulturella mångfald som finns i samhället. Integration här kan innebära etniska eller kulturella offentligheter med egna institutioner som en del av samhället i stort.

Aytar (2007) menar att integrationen mellan den ena gruppen kan leda till integration även i en annan grupp, alltså en lyckad integration mellan en och samma etnisk grupp

invandrargrupp kan leda till integration på mellannivå, alltså mellan olika etniska grupper vilket i sin tur kan leda till integration på samhällsnivå, alltså mellan etniska svenskar och olika etniska grupper. En integrationsprocess på detta sätt menar Aytar (2007) leder till ett mångkulturellt och integrerat samhälle.

Lisbeth Eriksson (2002) studerar hur invandrare upplever integrationen i sitt vardagsliv och fokuserar på invandrare som studerar på folkhögskola. Syftet med studien är att få en ökad förståelse för hur den etniska mångfalden hanteras inom svensk folkhögskola. Studiens data samlas in med intervjuer och fjorton olika deltagare från tio olika länder intervjuades.

Studiens resultat visar att respondenterna upplever det svårt att ta sig in i den svenska gemenskapen. Vid försök att uppnå en kulturell integration misslyckas många. Studiens deltagare anser att de får ett erkännande för sin egen kultur och kan därför inte uppfatta sig själva som en del av varken minoriteten eller majoriteten. Trots en pågående debatt om ämnet integration och trots den integrationspolitik som förts anser invandrarna att de själva står utanför den politiska gemenskapen och därför inte är delaktiga i debatten kring integrationen och den politik som förs för det gemensamma bästa är något de själva inte är delaktiga i. Studien visar även att majoriteten av de intervjuade lever i segregerade bostadsområden dock visar studiens resultat att varken de som levde i segregerade områden eller de som inte gjorde det upplevde någon social integration. Även om många av deltagarna eftersträvar både en social integration och att kunna ha tillgång till samhällets resurser på samma sätt som övriga medborgare var den egna gemenskapen det viktigaste för de flesta. Många av de intervjuade upplever att det är svårt att uppnå integration utan att hamna i ett tillstånd för assimilation. De som kände sig delaktiga i det svenska samhället hade gett upp stora delar av sin egen kultur, sina egna traditioner och istället anammat de svenska.

Marko Valenta och Nihad Bunar (2010) utför en jämförande analys av integrationspolitiken i Sverige och Norge. Valenta och Bunar (2010) fokuserar på att jämföra de svenska och norska myndigheternas sätt att arbeta med integrationsprogram för flyktingar. Fokus ligger även på att identifiera och analysera förändringar, skillnader och oklarheter i Sveriges och Norges flyktingpolitik när det gäller integration. Artikeln visar att det finns både likheter och skillnader mellan Sverige och Norges integrationspolitik. Sverige och Norge har liknande historia när det gäller integrationspolitiken, då begreppet integration blev aktuellt först på 1970-talet. En annan likhet mellan länderna är att staten bidragit med pengar till integrationsprogram, vilket skiljer sig från många andra länder i Europa. Skillnader mellan

länderna är framför allt att norsk integrationspolitik har varit mer strikt än den svenska då de har fler krav för medborgarskap. I Sverige är det även mer valfritt att delta i integrationsprogram, så som språkkurser, medan det i Norge finns ett krav på deltagande i undervisning som språkkurser, samhällsinformation och praktik. En annan likhet mellan länderna är de inkluderingsproblem som kommit i och med den integrationspolitik som förts. I båda länderna finns problem med att inkludera invandrare i de områden där stora klyftor finns, till exempel bostadsmarknaden och arbetsmarknaden.

Enligt Anna-Maria Sarstrand (2004) påverkas det kommunala integrationsarbetet av två faktorer: vilken politik som styr på nationellt plan och genom kommunens förutsättningar och traditioner. I artikeln *Integration ur två perspektiv* redogör Sarstrand (2004) hur utvecklingen av integrationspolitiken påverkats av den politik som styrt på nationellt plan genom att jämföra integrationsarbetet i två kommuner, Borås och Helsingborg. Borås har en längre historia av invandring än Helsingborg. Under andra världskriget, år 1944 fanns en stor efterfrågan på arbetskraft i Borås vilket ledde till stor arbetskraftsinvandring. Till Helsingborg blev invandringen stor under 1960-talet. Här sattes inte invandrarna direkt i arbete utan istället organiserades i föreningar som ansvarade för invandrarnas integration. Även i Borås tog föreningar senare ansvaret för invandrarnas integration. I slutet på 1970-talet inrättades invandrarbyråer i de båda kommunerna vars uppgift var att ge information och råd till invandrare och fungera som en mellanhand mellan invandrare och myndigheter.

Som en följd av de områden där integrationen inte vart lyckad har båda kommunerna inrättat olika integrationsprogram, till exempel sigma i Borås som fokuserade på invandrare som inte klarade SFI-kurser och framtidsprojektet i Helsingborg som satsade på att skapa arbeten till invandrare som inte var nöjda med de integrationsstrategier som fördes. I Borås avslutades språkprojektet sigma efter fem år då det inte gav ett lyckat resultat medan framtidsprojektet i Helsingborg blev invandrarna mer nöjda med integrationsprocessen och projektet utvecklades. En annan likhet mellan kommunerna är att kommunens organisation var avgörande för integrationen. Integrationen i Borås kommun har präglats av en politik som fokuserar på individens förutsättningar. Här fokuserar kommunen på att invandrare ska lära sig språket och lära sig om det svenska samhället och svenska värderingar och får erfarenheter inom arbetslivet. I Helsingborg har integrationspolitiken fokuserat på att arbeta med information och mångfald. Här fokuserar inte kommunen endast på invandraren utan även samhället. Både invandrare och myndigheter får utbildning och information om integrationsprocessen och här ses hela samhället som en del av integrationsprocessen, inte endast invandraren.

4. Teori

I detta avsnitt presenteras Jose Alberto Diaz integrationsmodell som ligger till grund för denna studie. Genom att utgå från Diaz (1993) integrationsmodell har jag utformat en mall som använts vid intervjuerna. Diaz (1993) integrationsmodell syftar till att skapa förståelse för invandrades integrationsprocess. Teorin bygger på en undersökning där tre olika invandrargrupper: chilensare, finländare och jugoslaver står i fokus (Diaz, 1993, s. 5).

4.3. Begreppet integration enligt Diaz

Integration är ett begrepp som Diaz (1993) beskriver som en social process som inkluderar interaktion mellan invandrare och landets etniska befolkning. Till skillnad från assimilation innebär integration inte att ta bort invandrabefolkningens kultur- och handlingsnorm. Diaz (1993) betonar istället vikten av ett ökande deltagande i samhället för de mindre etniska grupperna samt ökad interaktion mellan olika etniska grupper (Diaz, 1993, s. 7). En lyckad integration är när invandrare blir en arbetande del av samhället, följer samhällets mönster och attityder samt fritt deltar i samhällets verksamheter men samtidigt behåller delar av deras kulturella och etniska identitet. I sin beskrivning av begreppet integration jämför Diaz (1993) med begreppet assimilation. Assimilation beskrivs som processen av att passa in i samhället, att bli mer lik majoritetsbefolkningen när det gäller handlande, åsikter och kultur (Diaz, 1993, s. 16).

Enligt Diaz (1993, s. 122) är det sociala livet en av de viktigaste faktorerna när det gäller integrationsprocessen för invandrare, det är därför viktigt att det land som tar emot invandrare har en plan för hur de ska hjälpa invandrare att skapa nya kontakter i samhället. Statliga rapporter och undersökningar om invandrades levnadsvillkor i Sverige visar att invandrare inte har social kontakt med till exempel arbetskamrater och grannar i samma utsträckning som etniska svenskar.

4.4. Diaz integrationsmodell

I sin teori beskriver Diaz olika områden där integration sker. Det finns två huvudområden som består av olika faktorer som påverkar invandrarens integrationsprocess. De två huvudområdena är strukturell integration och social integration. Den strukturella integrationen fokuserar främst på ekonomiska- och arbetstillgångar (Diaz, 1993, s. 78). Den sociala integrationen beskriver hur sociala relationer påverkar integrationsprocessen. Här är interaktionen mellan invandrare och etniska svenskar det som är avgörande för integrationsprocessen (Diaz, 1993, s. 122). Utöver dessa två huvudområden presenterar Diaz (1993) andra områden som är viktiga. Nedan kommer en djupare beskrivning av de två huvudområdena samt de övriga områdena som beskrivs i Diaz (1993) integrationsmodell.

Den strukturella integrationen definierar hur invandrarnas ekonomiska- samt arbetsförhållanden påverkar deras möjlighet att integrera i det svenska samhället. Detta område innefattar två underområden; tillgång till arbete och ekonomisk situation. Diaz menar att invandrarnas tillgång till arbete samt deras ekonomiska situation är två av de viktigaste faktorerna där interaktion sker mellan invandrare och etniska svenskar. Den strukturella integrationen kan också beskrivas som den *socioekonomiska integrationen* då invandrarens ekonomiska situation är det mest centrala här (Diaz, 1993, s. 78–83). Den sociala integrationen innebär de sociala tillgångar invandraren har. Här är de sociala tillgångarna vägen till integration. Inom den sociala integrationen finns *bostadsintegration*.

Bostadsintegration är en viktig faktor då ett etiskt hetero- eller homogent bostadsområde påverkar invandrarens möjlighet att interagera med majoritetsbefolkningen, alltså etniska svenskar. Genom *familjeintegration*, alltså släktförhållanden med etniska svenskar genom exempelvis blandäktenskap integreras invandraren och skapar sociala tillgångar inom familjen. Även invandrarens kommunikativa förmåga är en viktig faktor för integrationen eftersom kunskap i det språk majoriteten i landet talar ger möjlighet att kommunicera med andra etniska grupper i samhället samt ta del av media och andra kommunikationsmöjligheter, alltså är den *kommunikativa integrationen* en viktig del inom den sociala integrationen (Diaz, 1993, s. 122–132).

Vidare beskriver Diaz (1993) två andra områden som är viktiga vid integrationsprocessen, *den politiska integrationen* och *den individuella integrationen*.

Landets politiska situation påverkar saker som medborgarskap och invandrarens politiska rättigheter (Diaz, 1993, s. 165). Den individuella integrationen innebär invandrarens mål och motivation samt hur dessa påverkar processen för den individuella invandrarens integrationsprocess. Här kan individuella möjligheter och problem påverka för individen. Det är även avgörande hur den individuella invandraren tror det är möjligt att hen själv kan integreras i samhället och självförtroende och förväntningar är viktiga faktorer som påverkar (Diaz, 1993, s. 64–65). Det finns även skillnader mellan hur integrationsprocessen ser ut bland män och kvinnor. Diaz menar att män generellt har mer personlig frihet än kvinnor. Därför har män mer möjligheter att interagera med etniska svenskar och verksamheter och skapar på så sätt ett större socialt nätverk än kvinnor (Diaz, 1993, s. 134).

5. Metod

I detta kapitel presenteras den metod som har använts vid genomförandet av studien. Här beskrivs hur all data har samlats in och vilken struktur som har använts. Kapitlet avslutas med en diskussion kring etiska principer och studiens trovärdighet.

5.3. Hermeneutiskt förhållningssätt

Vid genomförandet av denna studien har ett hermeneutiskt förhållningssätt tillämpats. Hermeneutik handlar om att tolka och om att förstå. Eftersom jag med denna studie vill skapa en djupare förståelse för hur asylsökande upplever integrationsprocessen tillämpas ett hermeneutiskt förhållningssätt. Enligt Ödman (2007) påverkas alltid en hermeneutisk studie av vem författaren till studien är, som författare kan du aldrig ställa dig utanför dig själv när du studerar verkligheten. Trots att läsaren själv kan tolka och reflektera kring studien är orden i studien påverkade av vem författaren är som person, författarens erfarenheter, kultur, traditioner och världsbild. Enligt hermeneutiken finns flera sätt att förstå världen eller en specifik företeelse på (Ödman, 2007, s. 13–15). I denna studie presenteras inte en allmängiltig bild av integrationsprocessen utan endast processen, sedd från de intervjuade respondenternas perspektiv. Detta betyder att deras erfarenheter och världsbild påverkar deras upplevda världsbild. Som författare till en studie är det viktigt att vara medveten om att samma verklighet som presenteras kan ses från olika aspekter och att det finns en gräns mellan verkligheten och de tolkningar du som författare gör. Författaren måste göra en tolkning av verkligheten för att kunna presentera en studie och det i sin tur ska leda till att förståelse kring ett ämne uppnås (Ödman, 2007, s. 63).

5.4. Kvalitativ intervju

Eftersom syftet med denna studie är att få förståelse för flyktingars egna upplevelser av integrationsprocessen kommer studiens data samlas in med en kvalitativ metod i form av semistrukturerade intervjuer. Vid forskning används kvalitativa intervjuer för att försöka förstå världen från respondenternas synvinkel. Genom att ta del av andra människors erfarenheter och livshistoria blir detta möjligt. Att prata med människor, menar författarna, är en självklarhet om man undrar hur de uppfattar sin värld och sitt liv (Kvale & Brinkmann, 2014, s 15–17). I intervjustudier produceras kunskap genom samtal, denna typ av kunskap

skiljer sig från en positivists syn där kunskap ses som given fakta som kan omprovas. Kvale och Brinkmann (2014, s. 35) menar att den kunskap som produceras under intervjuer är intersubjektiv och social, kunskapen skapas av intervjuaren och respondenten tillsammans. Detta innebär att jag genom samtal med mina respondenter får ta del av deras erfarenheter och upplevelser. Kvalitativa studier skiljer sig från kvantitativa studier då syftet inte är att skapa en generell bild av forskningsområdet utan att skapa djupare förståelse (Bryman, 2011, s. 413). En kvalitativ metod passar därför in på denna studie eftersom syftet inte är få en generell bild av integrationsprocessen utan att få förståelse för hur mina respondenter upplever den.

Vid kvalitativ forskning är ofta tillvägagångssättet mindre strukturerat än vid kvantitativ forskning eftersom den kvalitativa forskningen är intresserad av respondenternas egna åsikter och erfarenheter (Bryman, 2011, s. 413–414). I denna studie används semistrukturerade intervjuer vid insamling av data. Vid genomförandet av semistrukturerade intervjuer har författaren en intervjuguide som innehåller olika teman som intervjun ska behandla, men respondenten kan med stor frihet besvara frågorna som hen vill. Att intervjun är semistrukturerad innebär att intervjuaren kan ställa frågor, utöver de som står i intervjuguiden så länge frågorna håller sig till ämnet. En semistrukturerad intervju innebär också att de frågor som ställs inte behöver komma i någon speciell ordning (Bryman, 2011, s. 415).

5.4.1. Urval

Syftet med studien är att få förståelse för flyktingars upplevelse av integrationsprocessen, därför var mitt urval av intervjupersoner målinriktat och jag vände mig endast till personer som var asylsökande vid tillfället då studien genomfördes. Idag är ”de nyanländas integration” ett hett ämne som diskuteras både i media och i politiken. Anledningen till att jag valde att studera just flyktingar var att jag blev nyfiken på vad de har att säga om Sveriges integration och hur de själva tänker om begreppet. Bryman (2011, s. 434) skriver att ett målinriktat urval är en strategisk typ av urval där författaren söker en matchning mellan respondenter och de frågor studien undersöker.

Ett annat urvalskrav vid val av mina respondenter var att de skulle tillämpa ett språk som både intervjuare och respondenter är bekväma i att tala. Språket är en viktig del i en intervjustudie eftersom det är genom språket samtalet förs. Det är genom språket frågor ställs och besvaras. Det är viktigt att det finns en språklig tydlighet vid samtal för att innebörden inte ska bli fel.

Språkliga uttryck som ord, tystnader och gester kan ändra innebörd beroende på i vilken kontext de används (Bryman, 2011, s. 466–467). Eftersom intervjuaren tillämpar svenska, engelska och arabiska språken var det ett krav att tala ett av dessa språk för att delta i studien.

För att komma i kontakt med flyktingar att intervjuas användes ett snöbollsurval vilket innebär att författaren kontaktar få personer och sedan använder de personerna för att komma i kontakt med fler respondenter (Bryman, 2011, s. 434–435). I detta fall gick kontakten genom personlig kontakt som för tillfället volontärt arbetar med att undervisa i svenska språket till nyanlända som deltar frivilligt i undervisningen. Detta kom att bli den väg som användes för att komma i kontakt med nyanlända flyktingar. Språkläraren mailades med information genom ett informationsbrev (se bilaga) som beskrev bland annat studiens syfte. Detta brev gick eleverna tillsammans med deras lärare igenom, men eftersom många av flyktingarna som deltar i undervisningen inte förstår svenska korrekt besöktes klassen av författaren som beskrev informationsbrevet med arabisk översättning. På informationsbrevet stod även kontaktuppgifter till intervjuaren. Eleverna fick fundera på om de var intresserade att delta i studien. Tanken var att 5–10 invandrare skulle intervjuas för att olika personers upplevelser av integrationsprocessen skulle lyftas. Den kommande veckan svarade sex invandrare på förfrågan om intervjuer, dock var det endast fem av sex intresserade som hade möjlighet att dyka upp vid intervjutillfällena.

I språkgruppen där urvalet skett fanns totalt 32 elever, av dessa var 12 kvinnor och 20 män. I urvalet fanns inget krav på en lik fördelning mellan män och kvinnor. Av de sex personer som var intresserade av att bli intervjuade var fyra män och två kvinnor. De som dök upp vid intervjutillfällena var tre män och två kvinnor. Eftersom inget urvalskrav fanns gällande könsfördelningen var det av slump som både män och kvinnor deltog i studien. Genom denna metod valdes de fem invandrare vars intervjuer denna studie grundar sig på. Här nedan beskrivs en presentation av studiens fem respondenter. De namn som respondenterna nämns vid i presentationen samt i studiens resultat och diskussion är påhittade namn, alltså heter respondenterna egentligen något annat.

5.4.2. Presentation av respondenter

Alina är en 39-årig syrisk kvinna från en stor stad i Syrien. När studien genomfördes hade Alina bott i Sverige i ett år och sex månader. I Syrien levde Alina med sin man och deras tre gemensamma barn. Alinas sysselsättning i Syrien var hemmafru och Alina är hemmafru idag.

Leith är en 22-årig syriansk man från en liten by i Syrien. När studien genomfördes hade Leith bott i Sverige i två år och en månad. Leith levde i Syrien med sin familj som består av pappa, mamma samt två yngre bröder. I Syrien arbetade han som snickare. Leith har ingen sysselsättning idag.

Aydin är en 33-årig kuwaitisk man från en stor stad i Kuwait. När studien genomfördes hade Aydin levt i Sverige i ett år och tre månader. I Kuwait levde Aydin med sina föräldrar och tre syskon. Aydin arbetade som ekonom i Kuwait och har idag ingen sysselsättning i Sverige.

Aicha är en 25-årig kuwaitisk kvinna från en stor stad i Kuwait. När studien genomfördes hade Aicha bott i Sverige i ett år och två månader. I Kuwait levde Aicha med sina föräldrar och två bröder. I Kuwait studerade Aicha juridik, idag har Aicha ingen sysselsättning i Sverige.

Gabriel är en 46-årig syriansk man från Syrien. När studien genomfördes hade Gabriel bott i Sverige i elva månader. I Syrien arbetade Gabriel som snickare, idag har Gabriel ingen sysselsättning i Sverige.

5.4.3. Genomförande

Vid intervjuerna ställdes frågor utifrån en intervjuguide. En intervjuguide kan beskrivas som en minneslista med temaområden eller frågeställningar som författaren till studien vill att intervjuerna ska behandla. Dessa frågor eller teman blir avgörande för studiens resultat eftersom det är via frågorna som svaren kring hur respondenterna upplever integrationsprocessen samlas in (Bryman, 2011, s. 419). Vid utformning av en intervjuguide har Diaz integrationsområden som presenteras i uppsatsens teoridel legat som grund. Diaz (1993) beskriver i sin teori en integrationsmall, han menar att det finns olika områden där integration för invandrare sker. Utifrån dessa områden har jag utformat olika teman till min intervjuguide, dessa områden är socioekonomisk situation, bostadsintegration, familjeintegration, kommunikation, individuell integration samt en beskrivning av begreppet integration. Eftersom ingen specifik definition av begreppet integration, utöver det som beskrivs enligt Diaz teori presenteras formulerades frågorna efter dessa områden. På detta sätt prövas även om Diaz teori stämmer överens med den beskrivning av integration studiens respondenter ger samt om de upplever att integration sker i de områden som Diaz i sin teori beskriver. De intervjufrågor och teman som används i intervjuguiden och under intervjuerna

ska underlätta att få svar på studiens frågeställningar. Det är dock viktigt som intervjuare att inte ställa för specifika frågor och frågor som är ledande. Det är också viktigt att vara beredd på att frågorna kan ändra ordningsföljd i de olika intervjuerna även om de i intervjuguiden är skrivna i en viss ordning (Bryman, 2011, s. 419). För att få de svar som behövs för att uppfylla studiens syfte har frågor kring varje tema förberetts i intervjuguiden. Dessa frågor ska även underlätta för respondenterna att svara mer utförligt på frågorna om det skulle behövas.

Innan genomförande av intervjuerna testades intervjuguiden genom att ställa de frågor som stod med i intervjuguiden på fyra personer. Varje test av intervjuguide följdes upp av en diskussion med den person som blivit intervjuad och omformulering av frågorna. Dock behölls de teman som redan fanns eftersom de fungerade bra. De teman som intervjuguiden består av är formulerade efter Diaz integrationsmall och tar upp de områden som Diaz anser viktiga i en invandrades integrationsprocess. Vid varje intervju intervjuades deltagarna enskilt, intervjuerna tog mellan 25–45 minuter var och alla intervjuer spelades in på en privat mobiltelefon. Inspelningar av intervjuerna fångar intervjupersonernas svar med deras egna ord, därför blir inspelningar bättre än att föra anteckningar då vissa fraser och uttryck lätt kan gå förlorade (Bryman, 2011, s. 420). Att spela in intervjuerna gav också möjligheten att jag som intervjuare under intervjuernas gång kunde fokusera på att endast ställa frågor och ta till mig svaren utan att bli distraherad av att behöva anteckna svaren (Bryman, 2011, s. 428). Studiens respondenter fick på förväg veta att intervjuerna skulle spelas in och att inspelningarna endast skulle lyssnas på av intervjuaren, samtliga respondenter godkände inspelningarna. Efter varje intervju transkriberades det inspelade materialet till skriven text. Transkribering är en tidskrävande process därför sattes en maxtid på varje intervju på 45 minuter. Anledningen till att alla inspelade intervjuer transkriberades var för att det underlättar att göra en noggrann analys av de svar respondenterna gett under intervjuerna samt för att bli medveten om olika teman som dyker upp under intervjuerna och hitta likheter och olikheter mellan respondenternas svar (Bryman, 2011, s. 428–429). Istället för att redovisa respondenternas svar utifrån varje integrationsområde som beskrivs i Diaz (1993) integrationsmodell, användes fyra teman som genomsyrade alla fem intervjuer. Genom att noggrant läsa igenom de transkriberade texterna märktes att samtliga intervjuer kan sammanfattas i fyra teman: att integreras i Sverige, upplevelsen av gemenskap i samhället, användandet av svenska språket samt vision för framtiden. Eftersom intervjumallen grundas på Diaz (1993) områden för integration redovisas dessa områden mer sammanfattat i olika

teman. Temat ”att integreras i Sverige” fokuserar på hur respondenterna själva upplever begreppet integration samt vad som krävs för att integreras, till exempel kulturell anpassning och språket. Den sociala integrationen som Diaz (1993) beskriver genom områdena bostadsintegration, familjeintegration och kommunikativ integration beskrivs framför allt i temana ”upplevelse av gemenskap i samhället” och ”användandet av svenska språket”. I temat vision för framtiden beskrivs respondenternas mål för integrationen, alltså fokuserar detta tema på den individuella integrationen. Den strukturella integrationen genomsyrar alla teman på olika sätt då respondenterna har haft olika syn på hur ekonomi och arbete påverkar integrationsprocessen. Under alla intervjuer fördes till stor del samtalen på arabiska, förutom enstaka meningar och ord då även svenska och engelska talades. Intervjuer på arabiska innebär att transkriberingen också blev en slags översättning då den transkriberade texten skrevs på svenska. En översättning kan ses som en sorts tolkning. När en tolk översätter ord från ett språk till ett annat är syftet att underlätta kommunikationen mellan parterna och göra det möjligt att föra dialog. För att översätta måste tolken själv tolka de ord som ska översättas för att de ska förstås på det andra språket (Ödman, 2007, s. 23). Det är viktigt att intervjuerna genomförs i en miljö som är lugn och ostörd (Bryman, 2011, s. 421). Intervjuerna genomfördes i den lokal där den svenskundervisning som samtliga respondenter deltar i utspelar sig. Det är en lokal som alla respondenter är bekanta vid som även är lugn och där intervjuerna kan genomföras utan att störande moment uppstår.

5.4.4. Etiska principer

Samspelet mellan intervjuare och respondent är fyllt med etiska problem (Kvale & Brinkmann, 2014, s. 35). I denna studie har krav på relevans, frivillighet, konfidentialitet samt att deltagarna tidigt fick noggrann information om detta vart grundläggande krav. Det är viktigt att intervjuaren har ett syfte med varje fråga som ställs under intervjun. Varje fråga ska ställas i syfte att besvara studiens frågeställningar. Som intervjuare är det viktigt att akta sig för att ställa privata frågor som inte är relevanta för uppsatsens syfte samt att överväga olika konsekvenser som kan uppstå för intervjupersonerna under intervjun, till exempel att ställa frågor på ett som skapar stress och obekvämheter (Kvale & Brinkmann, 2014, s. 99–100).

För att skapa en så bekväm och trevlig miljö som möjligt under intervjuerna bjöds alla intervjupersoner på fika och varje intervju startades med att intervjupersonerna fick berätta om sig själva, om deras bakgrund och intressen. Att bekanta sig med respondenten och ta reda

på hans intressen underlättar tolkningen och förståelsen av det som personen sedan berättar (Bryman, 2011, s. 420). I det informationsbrev som tidigare skickats ut till varje elev i den svenskundervisning urvalet skett beskrevs de etiska principer som följts under studiens gång. Det är viktigt att alla deltagare är medvetna om studiens allmänna syfte samt att deltagandet är frivilligt och att de har rätt att dra sig ur när de vill under studiens gång (Kvale & Brinkmann, 2014, s. 107). Jag var även noga med att informera intervjupersonerna om studiens noggrannhet med konfidentialitet. Konfidentialitet innebär att privat information, till exempel deltagarnas namn om deltagarna inte avslöjas i studien (Kvale & Brinkmann, 2014, s. 109). Dock kommer bakgrundsinformation som ålder, stad och hemland skrivas ut. Eftersom det är Jönköpings kommunstyrelse som ansvarar för integrationsarbetet inom kommunen och integrationsarbetet kan se olika ut i olika kommuner, har jag valt att skriva ut vilken kommun studien är genomförd i. Alla respondenter har godkänt att denna information skrivs ut i studien.

5.5. Validitet

En god validitet i en uppsats innebär att den faktiskt svarar på det den utger sig för att besvara. En uppsats får ett högt heuristiskt värde då den på ett systematiskt sätt bidrar till forskningen och tillför ny information till läsaren (Larsson, 2005, s. 18). För att ge den validiteten till uppsatsen valde jag att genomföra mina kvalitativa studier på ett fåtal respondenter med ett syfte att analysera deras upplevda verklighet. Om jag istället hade utgett mig för att undersöka hela Sveriges integration hade mitt urval varit alldeles för litet och därmed gett ett resultat som inte nödvändigtvis speglar hela Sverige.

Eftersom jag utförde intervjuerna själv och var min egen tolk finns det ingen tredje part som kan ha misstolkat kommunikationen mellan mig och respondenten. Däremot går vissa ord och fraser inte att översätta direkt, något jag har löst efter bästa förmåga då både arabiska och svenska är språk jag talar och förstår flytande.

Jag är dock medveten om att det, genom att jag översätter och tolkar materialet, finns risk för att delar av respondenternas budskap går förlorat. Det kan handla om dialektala skillnader och små betoningar som har en mening jag har missat. I uppsatsens resultatdel har jag använt mig av citat från intervjuerna. Citaten är översatta från arabiska till svenska av mig så även de blir en slags tolkad översättning. Mina personliga erfarenheter och det faktum att jag talar och

förstår både svenska och arabiska flytande gör att validiteten säkerställs. Som Larsson (2005, sid. 4) skriver redovisar jag min förförståelse genom att deklarerera mina personliga erfarenheter som är relevanta för att förstå mina tolkningar.

6. Resultatredovisning

I detta avsnitt presenteras det resultat som samlats in vid intervjuerna. Resultatet beskrivs utifrån fyra teman: att integreras i Sverige, upplevelsen av gemenskap i samhället, användandet av svenska språket samt vision för framtiden. Varje tema presenteras med en beskrivning av temat, följt av respondenternas svar.

6.3. Att integreras i Sverige

I detta tema beskrivs respondenternas egna syn på begreppet integration. Respondenterna beskriver vilka faktorer de själva anser är viktiga i integrationsprocessen och vilka problem som förhindrar integrationen.

Respondent ett, Alina, lyfter fram två faktorer som enligt henne är speciellt viktiga för att integrera i ett nytt samhälle; språket och anpassning. Hon menar att en invandrare utan språket inte kan skapa relationer med svenskar och på så sätt inte kan bli en del av samhället.

I mitt område och i min umgängeskrets talar alla arabiska. Jag väljer att umgås med invandrare som är arabisktalande, det blir mer bekvämt och naturligt att tala med dem då. Det blir svårare att integrera när du endast umgås med andra invandrare, jag lär mig ingenting om Sverige genom att umgås med invandrare från mellanöstern.

Alina menar att det är viktigt att även umgås med etniska svenskar för att lära sig mer om landets kultur och traditioner för att själv kunna anamma dessa och bli mer lik samhällets majoritetsbefolkning. Att anpassa sig efter samhällets normer och värderingar är viktigt för att inte anses annorlunda. Alina använder den religiösa traditioner julafton som exempel, hon menar att barnen kommer känna sig utanför i skolan om alla deras vänner firar jul och får julklappar men inte dem. Det är viktigt att invandrare anstränger sig för att bli mer lik majoritetsbefolkningen för att bli accepterad, det är inte konstigt att den etniska befolkningen annars blir upprörda av invandringen menar Alina. Alina beskriver att Integration är en process som är speciellt viktig för den yngre generationen som kommer till Sverige. För hennes egen generation menar Alina att det är viktigt att ta de första stegen mot integration som att tala språket och att komma ut i arbetslivet. Det är lättare för yngre som studerar i svensk skola att skapa vänskapsrelationer med etniska svenskar och på så sätt lära sig av dem.

Vid beskrivning av begreppet integration menar respondent två, Leith att en integrerad invandrare är en invandrare som anpassat sig till svensk kultur och svenska värderingar. Leith är negativ till den syn på integration han beskriver eftersom det innebär att invandraren måste ändra sitt sätt att leva för att passa in. I Sverige styrs hela samhället av de traditioner och rutiner som majoriteten av befolkningen lever efter, Leith menar att hela samhället stannar upp vid de traditioner som firas av majoriteten av befolkningen i Sverige.

För att integrera menar alltså Leith att en invandrare måste ge upp sitt egna språk, sin kultur och sina traditioner. Det är enligt Leith omöjligt att vara en del av samhället och samtidigt hålla kvar i den kultur och de värderingar som var normen i invandrarens hemland.

För att bli integrerad krävs alltså att invandraren talar svenska språket, firar svenska högtider, delar intressen och värderingar med etniska svenskar, annars är integration omöjligt. Detta är negativt menar Leith eftersom han också påpekar vikten av att minnas sitt ursprung och hålla fast i egna traditioner, om du som invandrare bryr dig om din egen kultur kommer du aldrig uppleva integration i Sverige.

För att beskriva begreppet integration lyfter respondent tre, Aydin framförallt fram språket som viktig faktor i integrationsprocessen. Aydin menar att språket är nyckeln som öppnar alla dörrar in till samhället. Aydin beskriver flera faktorer som påverkar invandrarens integration, vänskapsrelationer och arbeten är två exempel. För att kunna skapa vänskapsrelationer och arbeten i Sverige är dock språket ett krav, utan språket är det omöjligt att bli en del av samhället. Att integrera som asylsökande i Sverige beskriver Aydin som en svår uppgift eftersom de flesta asylsökande inte har möjlighet att utveckla sina språkkunskaper. Idag kan asylsökande i Jönköping delta i en frivillig kurs i asylsvenska vilket är mer eller mindre den enda möjlighet asylsökande har idag att, förutom på egen hand, lära sig språket. Detta är problematiskt eftersom det även krävs mod och stort engagemang att delta i den undervisningen.

Enligt Aydin kan undervisning i språket vara jobbigt för många då det är en så pass viktig del för integrationen. Aydin beskriver även den egna motivationen som en viktig faktor. Han menar att du som invandrare måste vara villig att lära dig språket. Under din tid som asylsökande finns inget tvång att integrera, därför menar Aydin att invandraren måste brinna för att bli en del av samhället. Har du som invandrare inga planer på att stanna i landet eller inget hopp om att du kommer få stanna i landet blir det svårare att brinna för att integrera.

Respondent fyra, Aicha, beskriver att möten med etniska svenskar är vägen till integration. Att skapa ett nätverk och relationer menar Aicha är det absolut viktigaste för att känna sig som en del av samhället. Genom relationer lär invandraren sig om svensk kultur, svenska traditioner samt utvecklar sitt svenska språk, hon menar även att det är viktigt att invandrare blandas med etniska svenskar för att lära sig bland annat språket av någon som inte själv har brister i sitt språk.

Jag tror alla asylsökande måste ta tag i sin integration själva. Jag kan sitta hemma varje dag och vänta på sina asylbeslut. Ibland kan det vara jobbigt att vara i ett nytt land men det blir inte lättare av att bara sitta hemma. Jag försöker hitta nya vänner för att lära mig mer svenska och om landet.

Aicha menar att asylsökande inte kan vänta på en obligatorisk utbildning eller tills de blir erbjudna arbeten för att integrera, det är viktigt att själva skapa sin integration. Genom relationer kan du som invandrare få förståelse för svensk kultur, du utvecklar ditt språk, du kan genom dina relationer få arbeten eller praktikplatser. Som invandrare får du en större bild av ditt nya land genom att umgås med landets befolkning. Hon beskriver även att det är viktigt för invandrare att vilja bli en del av samhället och söka sig till svenskar. Aicha ger exempel på hur hon själv har gjort för att lära känna etniska svenskar, bland annat bjuder hon hem sina grannar på fika och deltar i språkcaféer som bland annat kyrkan anordnar. Vänskapsrelationer är även viktigt för den svenska befolkningen eftersom invandraren och svensken lär sig av varandra. Aicha menar att integration är omöjligt om inte invandrare och etniska svenskar kan förstå och respektera varandra. Aicha beskriver Sverige som ett land med många olika kulturer och där människorna tar del av varandras kulturer. Du som invandrare måste inte ändra ditt sätt att leva, din religion eller dina traditioner. Hon menar att du som invandrare troligtvis kommer ta del av vissa svenska traditioner och att svenskar troligtvis kommer ta del av dina traditioner.

Respondent fem, Gabriel, anser att begreppet integration är svårt att beskriva eftersom alla invandrades möjligheter i Sverige och väg in i det svenska samhället är olika. Som invandrare är det inte nödvändigt att anstränga sig speciellt mycket för att integrera. Integration, menar Gabriel är en process som kommer med tiden, ju längre invandraren bor i Sverige desto mer integrerad blir han. Integration är alltså en process som kan sträcka sig över flera generationer, men menar att det skiljer sig från person till person. Det finns faktorer som

påverkar hur pass integrerad en invandrare är. Gabriel menar att en invandrare som inte jobbar, umgås och har gemensamma intressen med andra i samhället inte är speciellt integrerad eftersom integration handlar om att ge och ta. Gabriel beskriver att invandrare måste ge upp delar av sin egen kultur för att ta delar av svensk kultur, förr eller senare kommer alla invandrare anpassa sig efter den svenska kulturen. Invandrarfamiljer kommer bli mer lika svenska familjer i och med att de bor i Sverige. Alltså blir integrationen en självklarhet för Gabriel. Enligt Gabriel handlar inte integration om att direkt lära sig tala svenska eller att omedelbart börja arbeta. Gabriel menar att integration handlar om att steg för steg anpassa sig efter livet i Sverige.

6.4. Upplevelse av gemenskap i samhället

Detta tema fokuserar framför allt på sociala integrationsområden som bostads- och familjeintegration. Här beskrivs respondenternas upplevelse av möjligheten att skapa sociala nätverk i samhället.

Respondent ett, Alina bor i dag tillsammans med sin man och deras två gemensamma barn tillsammans med hennes morbror i en lägenhet strax utanför Jönköping. Alina berättar att hon bor i ett område som är etniskt heterogent. Det bor olika invandrargrupper men även etniska svenskar i området. Alina beskriver de människor hon möter som trevliga. Det är många som ler och hälsar, dock menar Alina att det är svårt att skapa relationer med människor som inte är arabisktalande. Alina föredrar att träffa andra invandrare över etniska svenskar eftersom invandrare förstår den process hon idag går igenom och att hon lättare slappnar av då hon umgås med andra arabisktalande invandrare. Eftersom Alina beskriver sig själv som äldre då hon är gift och har barn anser hon att hon själv inte är i behov av att lära känna fler människor och föredrar att umgås med sin familj.

Eftersom Alina idag inte har någon sysselsättning är det inte ofta Alina kommer ut och möter andra människor, hon spenderar mestadels av sin tid till att ta hand om hemmet och familjen. Alina anser inte att hon passar in i samhället idag, den största anledningen till att hon känner sig utanför är på grund av hon inte har tillräckliga språkkunskaper men menar att även ekonomiska begränsningar och att hon inte vet mycket om svensk kultur påverkar hennes upplevelse av gemenskap i samhället. Eftersom hennes barn i dag går i svensk skola anser Alina att det är lättare för de yngre invandrarna att känna gemenskap då de genom skolan möter svenskar, lär sig språket och lär sig om svensk kultur.

Respondent två, Leith bor i dag tillsammans med sin farbrors familj som består av fru och tre barn i en lägenhet i centrala Jönköping. I området bor mycket etniska svenskar men även en del invandrare. Det är svårt att få kontakt med grannar i Jönköping, det är inte många som stannar upp och frågar om din dag, menar Leith. Eftersom Leith bor med sin farbror som bott i Sverige i över tio år har Leith träffat många andra arabisktalande invandrare i Jönköping.

Mina vänner är arabisktalande. Jag bor med min farbrors familj som är arabisktalande. De enstaka fraser och ord jag kan på svenska räcker gott och väl de få gånger jag talar med etniska svenskar. Jag anser att jag som asylsökande, eller någon annan i Sverige för den delen, är beroende av svenska språket för att leva här.

Leith föredrar att umgås med andra invandrare över etniska svenskar och helst umgås han med andra asylsökande, det är lättare att umgås och prata med människor som du har något gemensamt med. Det är svårt att känna sig hemma i Sverige. Leith berättar dels att det beror på att livet i Sverige skiljer sig mycket från livet på landsbygden i Syrien, för att hans familj och vänner bor kvar där men även för att många människor han mött i Sverige har en negativ syn på nyanlända invandrare. Leith menar att till och med många invandrare han mött som bott i Sverige en längre tid har en negativ syn på nyanlända. Leith berättar att han trivs mer i Syrien där han beskriver människorna som varma och hjälpsamma medan han i Sverige inte får ett hej av sina grannar.

Respondent tre, Aydin bor i dag tillsammans med sin farmor, farfar och mamma i en lägenhet i en förort till Jönköping. Eftersom Aydins pappa ursprungligen kommer från Sverige har Aydin familj och släkt i Jönköping. I området där Aydin bor, bor även olika invandrargrupper och endast några få svenskar. Han beskriver att han har en god relation till sina grannar och umgås med många av dem. Genom sin familj umgås Aydin med mycket etniska svenskar och genom sitt bostadsområde har Aydin träffat invandrare från olika länder och etniska grupper.

Jag vet att jag har tur. Anledningen till att jag kom till Sverige var för att min farmor och farfar bor här och min pappa är uppväxt i Sverige. Genom min familj och har jag lärt känna många nya människor, både etniska svenskar och invandrare. Alla som flyttar till Sverige har inte samma tur som jag haft.

Aydin beskriver sig själv som en social person och menar att det är lätt för honom att hitta nya vänner. Genom de relationer han skapat under sin tid i Sverige har han lärt sig mer om svensk kultur och även andra kulturer. Aydin trivs bra i Jönköping eftersom han har många vänner och en stor familj här, dock menar Aydin att det är svårt för många asylsökande att trivas eftersom det inte finns något att göra. Det är inte alla asylsökande som har en förälder som är svensk och har berättat om livet i Sverige sedan innan, berättar Aydin. För de asylsökande som inte känner någon i Sverige menar Aydin att det är svårare att känna någon gemenskap och att trivas. Han menar att kommunen därför borde satsa mer på att skapa aktiviteter för asylsökande då de har få möjligheter att komma ut i samhället i dag.

Respondent fyra, Aicha bor i dag med sin morbror och hans familj som utöver honom består av fru och tre barn i ett hus strax utanför Jönköping. För att beskriva det område de bor i säger Aicha att det är ett lugnt område med många barnfamiljer. Hon beskriver att de flesta människorna i området är etniska svenskar. Aichas morbror har bott i Europa i över 20 år och har enligt Aicha många vänner, både etniska svenskar och invandrare. Genom sin morbror har Aicha fått många vänner i Sverige och möjlighet att umgås med invandrare och etniska svenskar. Aicha trivs bra i Jönköping och menar att hennes sociala umgänge är det viktigaste för hennes trivsel. Genom familj och nya vänskapsrelationer har Aicha fått lära sig mycket om Sverige och utvecklat sina språkkunskaper. Aicha har bland annat, genom att fråga vänner och familj fått lära sig mer om hur samhället styrs. Hon anser att hon har haft en fördel eftersom hon redan innan hon kom till Sverige hade familj här. Eftersom Aichas morbror, enligt henne redan integrerat i samhället och har en stabil ekonomi menar Aicha att hon har möjligheter att lära sig om samhället och ta del av det på ett djupare sätt som inte andra asylsökande har möjlighet till.

Respondent fem, Gabriel bor i dag med sin familj som består av fru och ett barn tillsammans med hans två fasttrar i en lägenhet i en förort till Jönköping. I området Gabriel bor finns mest invandrare men även en del svenskar. Gabriel beskriver att det är svårt att träffa vänner i Jönköping men har nyligen lärt känna andra flyktingar som även de är från Syrien. Även om Gabriel gärna träffar nya vänner, både invandrare och etniska svenskar vet han inte hur han ska gå till väga för att skapa nya relationer. Gabriel beskriver människorna i Sverige som vänliga men han vet inte hur han ska skapa relationer då han dels inte pratar svenska men även för att han inte träffar etniska svenskar. Dock hoppas Gabriel på att möta nya vänner i en kyrka han nyligen börjat gå till. Gabriel trivs i Sverige men anser att vardagen för asylsökande

blir långtråkig då du som asylsökande inte har mycket möjligheter att röra dig i samhället. Förutom att spendera tid med sin familj och sina vänner spenderar Gabriel mycket tid på att söka arbeten och praktikplatser. I Syrien spenderade Gabriel dagarna till att jobba som snickare och kvällarna med att arbeta som taxichaufför, han menar att han inte är van vid att sitta hemma utan behöver komma ut och arbeta för att må bra. Dock är Gabriel framför allt tacksam över att leva i ett land där fred råder.

6.5. Användandet av svenska språket

Detta tema fokuserar på integration genom kommunikation. Här beskrivs hur respondenterna anser att språket påverkar integrationsprocessen samt deras möjlighet att ta del av svenska medier.

Idag talar respondent ett, Alina mer eller mindre endast arabiska både i och utanför hemmet. Eftersom det finns så många i Sverige idag som talar arabiska finns de få tillfällen Alina känner sig tvungen att prata svenska. Alina har intresse att lära sig svenska för att kunna skapa relationer även med etniska svenskar och personer som inte talar arabiska, därför deltar Alina i den frivilliga svenskundervisningen för asylsökande. Trots det anser Alina inte att hon behöver mer övning för att utveckla sina språkkunskaper.

Jag försöker undvika att vara själv med svenskar, då måste jag prata svenska med dem och jag skäms alltid när jag inte får fram de ord jag vill säga. Det är svårt för jag känner att jag inte klarar att säga vad jag vill. Jag försöker alltid ha med mig mina barn om jag till exempel ska handla. Då kan de översätta till engelska och hjälpa mig. Det är lättare att tala svenska under lektionstillfällena än ute.

Alina föredrar att öva på svenska med invandrare som även de lär sig svenska språket eftersom alla studerande går igenom samma process och har samma mål där. Hon berättar att hon undviker att tala med etniska svenskar om hon är själv, eftersom hon lätt blir generad då hon inte kan göra sig förstådd. Ofta tar hon med sina barn när hon till exempel ska handla eftersom de kan hjälpa henne med språket och översätta.

Alina tar inte del av svenska språket via medier eftersom hon varken äger tv eller dator. Hon berättar att många av de andra deltagarna i svenskkursen läser svenska nyheter och lyssnar på svensk musik för att lära sig nya ord, det är dock inte möjligt för henne då hon inte har redskapen för att göra det. Alina är positiv till att lära sig svenska men menar att det är väldigt svårt då hon inte har redskapen för att lära sig på egen hand.

Det finns få tillfällen då svenska språket är nödvändigt enligt Leith. I Sverige är de flesta människor flerspråkiga och att göra sig förstådd när det behövs är inga större problem, även om man inte talar svenska själv. Leith säger att han inte använder sig av svenska speciellt mycket idag. Idag finns allt du behöver på internet. Leith menar att han kan ta del av nyheter, musik och annat på arabiska eller engelska genom internet, därför är det onödigt att försöka läsa och lyssna på svenska. Eftersom Leith inte umgås med etniska svenskar på sin fritid finns inget behov för honom att lära sig svenska. Leith menar att det svenska språket endast är nödvändigt för fortsatta studier och vid sökande av arbeten i Sverige. Dock menar Leith att möjligheten att arbeta eller studera som asylsökande ändå är så pass liten, att lära sig språket är därför en onödig ansträngning för honom. Vid vissa tillfällen studerar Leith svenska och deltar i den frivilliga svenskundervisning som samtliga respondenter deltar i. Leith menar dock att han deltar i undervisningen för umgänget och att träffa andra asylsökande i Jönköping. Leith beskriver svenska språket som svårt och som en för tillfället onödig kunskap.

Eftersom Aydin har familj och vänner som talar Aydin svenska så mycket som möjligt. Att lära sig svenska är Aydins största mål i dag och han ger flera exempel på hur han gör för att utveckla sina språkkunskaper till exempel genom att titta på svensk tv, läsa böcker på svenska och genom att försöka att endast tala svenska.

Språket är nyckeln till samhället. Utan språket är integration omöjligt. Det finns många saker som är viktiga för att komma in i ett samhälle, som vänner och jobb. Men utan språket är allt detta omöjligt. Därför försöker jag varje dag lära mig någon ny fras. Även om jag försöker lära mig svenska är det svårt att göra på egen hand. Jag ser fram emot att börja SFI när jag får mitt uppehållstillstånd och få lära mig svenska av professionella svensklärare.

För att integrera och för att bli en del av samhället menar Aydin att språket är den viktigaste faktorn, därför spenderar Aydin mycket av sin tid på att lära sig svenska. Den största

utmaningen Aydin beskriver är att avstå från att använda andra språk som han talar som engelska eller arabiska och istället alltid göra sig förstådd genom att använda det svenska språket som blir jobbigare både för honom och för personen han pratar med. Det är därför viktigt, som invandrare att vara envis och motiverad till att varje dag lära sig något. Aydin är tacksam över att ha etniska svenskar i sitt hem som hela tiden kan hjälpa honom med språket, för honom blir det mer och mer naturligt att tala svenska hemma eftersom hans farmor och farfar talar svenska med varandra. Han beskriver att han själv har en enorm fördel när det gäller att lära sig språket vilket han är tacksam för. Han anser dock att staten och kommunen behöver satsa mer på de nyanlända som inte har samma möjligheter i hemmet så att även de kan bli motiverade och känna hopp om att lära sig språket och bli integrerade.

Respondent fyra, Aicha försöker att tala svenska så ofta som möjligt, helst med etniska svenskar för att lära sig svenska på ett så korrekt sätt som möjligt. Eftersom Aicha bor med sin morbrors familj och de framförallt talar svenska i hemmet har Aicha redan lärt sig mycket bara genom att höra familjen tala svenska hemma och genom att försöka tala med dem. Eftersom Aicha inte i dag har möjlighet att studera eller arbeta spenderar Aicha mycket tid till att lära sig svenska språket samt att lära sig om Sverige som land, om svensk kultur och svenska traditioner. Aicha vill utveckla sina språkkunskaper genom att umgås med etniska svenskar och andra svensktalande. Detta gör hon bland annat genom att tala med de vänner hon skapat men även genom att bland annat delta i språkcafé en gång i veckan. På språkcafé får hon träffa etniska svenskar i olika åldrar vilket leder till att hon får höra mycket om hur Sverige utvecklats som land. Aicha tar även del av svenska medier och tittar på svenska tv-program och lyssnar på svensk musik, på så sätt får Aicha även lära sig om svenska samhällets normer och svenska värderingar. Detta är trevligare och mer motiverande sätt att utveckla sina språkkunskaper än att endast delta i kurser för svenska eftersom det är en tråkigare miljö där.

Respondent fem, Gabriel försöker att använda svenska språket så mycket som möjligt. Dock menar han att det finns få tillfällen han kan tala svenska. Eftersom Gabriel i dag inte har någon sysselsättning är de flesta människor han träffar arabisktalande. Trots att Gabriel vill tala svenska med sin familj och sina vänner känns det oftast onaturligt och det slutar oftast med att de talar arabiska med varandra ändå. För att utveckla sina språkkunskaper deltar Gabriel i en frivillig svensk kurs för asylsökande, han försöker även att läsa nyheter på svenska och titta på svensk tv. För tillfället vill Gabriel söka praktik och försöker skriva ett CV.

”När jag hamnar i nya situationer, som när jag vill söka jobb så tvingas jag lära mig nya ord som är viktiga för denna situationen”. Det är bra att sätta sig in i olika situationer eftersom det tvingar dig som invandrare att slå upp och lära dig nya ord.

När jag som nyanländ invandrare kom till Sverige blev jag överraskad över hur snälla alla människor var. I andra länder har jag mött människor som inte hjälper till eller vill tala med mig, om jag inte talar landets majoritetsspråk. I Sverige ler alltid människor och om man säger ord fel så rättar de mig.

Gabriel föredrar att tala svenska med etniska svenskar eftersom de är lugna och har tålmod när Gabriel ibland behöver tänka efter när han ska tala. Han beskriver även svenskar som vänliga eftersom de inte skrattar och retas om han säger fel utan istället rättar och ber honom repetera. I Sverige har Gabriel upplevt människorna som positiva och hjälpsamma.

6.6. Vision för framtiden

Detta tema beskriver respondenternas vision för framtiden. Här beskrivs respondenternas motivation och möjligheter att integreras in i det svenska samhället.

Att stanna i Sverige är något som Alina ser som en självklarhet. Hon berättar att hon varje dag ber för att hon tillsammans med sin familj om några år är svenska medborgare. Som asylsökande är det svårt att ha en sysselsättning. Det är svårt att jobba och få inkomst. Genom att arbeta och ha det bättre ekonomiskt får familjen fler möjligheter menar Alina. Alina ser fram emot att läsa svenska på SFI och skapa en lugn vardag. Alina har tidigare inte jobbat men säger att hon kan tänka sig att arbeta i Sverige i framtiden om hon behöver det. Jobb är lättare att få som invandrare. Hon menar att många av de invandrare hon känner i Sverige har tunga jobb som till exempel städare eller inom restaurangbranschen. Dock säger hon att hon längtar tills hennes familj har inkomst så de kan börja leva som andra familjer i Sverige.

Alina berättar att hon trivs i Sverige som land och hoppas att få stanna där. Hon säger att så fort hennes familj fått bättre språkkunskaper kan de bli som alla andra familjer i Sverige, som arbetar, studerar och besöker andra städer i landet. Hon berättar att hennes barn kan lära känna fler svenskar genom skolan och lära sig om svensk kultur och svenska traditioner.

Alina berättar att hon fått en bild av Sverige som ett land där invandrare och svenskar kommer bra överens och hoppas på att hennes barn kommer få chansen att skapa familj- och vänskapsrelationer med etniska svenskar.

Eftersom Leith inte idag kan säga ifall han får tillstånd att stanna i Sverige eller inte är det omöjligt att ha en framtid planerad. Leith menar att han som idag är 22 år gammal inte har samma möjlighet som övriga 22-åringar i Sverige att ha framtidsplaner. Leith menar att hans plan var att hämta sin familj till Sverige och leva ett lugnt liv här, den planen har dock ändrats idag.

När jag kom till Sverige hade jag hört att alla flyktingar skulle få stanna här, sedan ändrades lagen och nu är framtiden oklar för alla som valde att komma till Sverige. I Sverige har jag mött motgång efter motgång, till exempel har jag haft problem med boende och med min ansökan. Livet i Sverige är inte alls vad jag förväntat mig, folket är otrevliga och kalla och jag kan inte göra någonting med mitt liv, jag slösar bort mina dagar på att vänta på svar.

Leith menar att hans negativa upplevelse av Sverige har fått honom att ångra att han sökte asyl här, om det var möjligt skulle Leith söka asyl i något annat land. Leith beskriver att han inte ser sig själv som en person som någonsin kommer kunna leva ett liv i Sverige, han menar att Sverige aldrig kommer bli ett ställe där han känner sig hemma. De förhoppningar Leith idag har för sin framtid är att situationen i Syrien snart lugnar sig så att han kan återvända till sitt hem och sin familj. Leith menar att inget annat land än Syrien är ett hem för honom.

Respondent tre, Aydin utgår ifrån att han om några år är svensk medborgare. Eftersom hans framtid fortfarande är oklar menar han att han i dag inte kan planera något annat än att få stanna i Sverige. Aydin anser att det är viktigt som invandrare att ta plats i det nya landet. Han vill lära sig svenska, studera och känna sig stolt över sin framgång i Sverige. Aydin beskriver att han känner sig stolt när han ser personer med invandrarbakgrund som är framgångsrika i Sverige i dag, som till exempel politiker och entreprenörer. Han hoppas på att kunna uppfostra barn som även de blir framgångsrika i Sverige.

Aydin beskriver att flyktingar i dag som flyr från krig och kommer till ett nytt, främmande land kan få hopp om de ser att människor med samma bakgrund som de själva har i dag är väletablerade och integrerade i det nya samhället. Det är även viktigt att invandrare faktiskt integrerar och kommer ut i arbetslivet, studerar och skapar relationer med svenskar för att visa att invandringskritiska politiker och anhängare har fel.

Aydin berättar att han läst om för- och nackdelar med invandring och menar att det till stor del är invandrarnas ansvar att arbeta för att fördelarna ska bli fler än nackdelarna.

För respondent fyra, Aicha är planen i dag att få stanna kvar i Sverige. Innan Aicha flyttade till Sverige studerade hon juridik i Kuwait, trots att hon alltid drömt om att arbeta som jurist vill Aicha studera och arbeta inom migration i Sverige. Aicha vill hjälpa invandrare som kommer till Sverige.

Om jag får stanna i Sverige vill jag hjälpa andra invandrare som kommer hit. Jag vill studera för att kunna arbeta med migration. Jag tror jag skulle vara till nytta inom branschen eftersom jag själv kommit till Sverige och gått igenom processen att söka asyl här. Jag har också märkt att detta är en bransch som behöver utvecklas och har det blivit mitt mål att kunna arbeta med invandrare och migration.

Aicha hoppas på att få stanna i Sverige eftersom det är ett land alla människor har rättigheter. Hon menar att du kan komma till Sverige som flykting, kvinna eller muslim och ändå skapa ett tryggt liv. Hon beskriver Sverige som ett land hon vill leva och uppfostra sina barn i.

Respondent fem, Gabriel, förklarar att han inte kan säga säkert hur hans framtid kommer se ut eftersom han i dag inte vet om han får stanna i Sverige eller inte. Gabriel vill inte planera sin familjs framtid för mycket och få förhoppningar som inte kommer uppfyllas. I dag kan Gabriel bara hoppas på att få leva ett tryggt liv i sitt nya land.

Sverige är, enligt Gabriel inte ett perfekt land men ändå ett land som är bättre än många andra då den svenska befolkningen är mer vänliga, hjälpsamma och inte lika främlingsfientliga som han upplevt befolkningen i andra länder. Gabriel ser fram emot att få bli en del av samhället, komma ut på arbetsmarknaden och kunna ge tillbaka till Sverige som ger honom och hans familj trygghet.

De planer Gabriel i dag kan beskriva att han har är att en dag i taget utveckla sina kunskaper i svenska språket, snart få praktik eller arbete, lära känna mer människor och kunna starta ett liv i Sverige.

7. Resultatdiskussion

I resultatdiskussionen beskriver jag hur respondenternas svar stämmer överens med Diaz (1993) teori kring vägen till en lyckad integration. Genom att diskutera de svar som beskrivs i studiens resultatdel besvarar jag även studiens andra frågeställning; *hur beskriver de utvalda respondenterna vägen till en lyckad integration?* Diaz (1993) presenterar sju olika områden som han beskriver påverkar invandrarens integration. Dessa områden är den strukturella integrationen som handlar om integration genom ekonomiska- och arbetstillgångar, och den sociala integrationen som handlar om integration genom bostadsområde, familj och kommunikation. Diaz (1993) beskriver även att landets politik, invandrarens individuella mål och möjligheter påverkar integrationsprocessen.

Det finns skillnader i hur respondenterna beskriver vägen till integration. Trots att de alla går igenom en integrationsprocess nu beskriver de vägen till målet på olika sätt. Respondenterna lyfter framför allt fram områden inom den sociala integrationen som viktiga för integrationsprocessen. Språket lyfts fram som den viktigaste faktorn av flera av respondenterna, men även möten med etniska svenskar beskrivs som viktiga för att själva känna sig som en del av samhället.

När det gäller integration genom familjerelationer hade endast en respondent, Aydin svenska familjemedlemmar då hans pappa är etniskt svensk. Aydin beskriver själv att han har tur som har familj som är etniska svenskar. Det förenklar hans möjligheter att lära sig svenska språket samt att känna gemenskap i samhället. Anledningen till att övriga respondenter inte har familjemedlemmar som är etniska svenskar kan vara att de endast bott i Sverige mellan ca. ett till två år, dock menar några av respondenterna att de hoppas kunna skapa familjerelationer med etniska svenskar i Sverige i framtiden.

Oavsett om respondenterna bor i områden som är etniskt heterogena eller etniskt homogena beskriver de flesta av respondenterna att det är svårt att skapa vänskapsrelationer med människor som inte talar samma språk som de själva. Även om de flesta av respondenterna beskriver vänskapsrelationer som en viktig del i integrationsprocessen beskriver de att de själva inte har möjlighet att skapa dem, här är framför allt språket ett problem men även att de inte kommer i närmare kontakt med etniska svenskar. Alla respondenter har kommit i kontakt med människor genom släktingar som bor i Jönköping, dock är det endast Aydin och Aicha som beskriver att de har vänner som inte talar deras hemlands språk, arabiska.

Av respondenternas svar att döma är språk en förutsättning för att vänskapsrelationer ska inledas. Å andra sidan behövs vänskapsrelationer för att språket ska kunna utvecklas.

I dag är möjligheterna för asylsökande att komma ut i samhället genom arbete minimal. Eftersom asylsökande inte erbjuds någon språkutbildning, utöver den frivilliga kurs alla mina respondenter deltar i är återigen språket ett problem då många arbetsgivare kräver att deras anställda ska behärska svenska språket. Ingen av respondenterna har i dag någon sysselsättning i Jönköping vilket också kan vara en anledning till att det blir svårare för dem att skapa sociala nätverk, vilket de själva beskriver som viktigt för att integreras. Ingen sysselsättning innebär även att alla respondenter inte har möjlighet till inkomst utöver bidrag. Begränsade ekonomiska möjligheter kan också vara ett problem i integrationsprocessen då det kan förhindra asylsökande att ta del av bland annat nöjen som många andra i samhället tar del av, till exempel restaurangbesök och bio.

Både Alina och Aicha beskriver att integrationsprocessen påverkas av ekonomin. Alina menar att genom begränsad ekonomi kan hon inte ta del av medier på tv och radio och Aicha beskriver att hon har mer tillgång till att resa runt i Sverige och utforska det svenska samhället då hon lever i en familj med stabil ekonomi.

Framför allt Aydin lyfter fram att staten bör satsa mer på asylsökande eftersom integrationsprocessen för just denna grupp tar längre tid då deras möjlighet att komma ut i samhället är så pass liten. Eftersom länsstyrelserna fått i uppdrag av regeringen att starta verksamheter för bland annat asylsökande kan dock detta problem vara på väg att förbättras.

Av mina respondenters svar verkar den individuella integrationen mer betydelse för integrationsprocessen än andra områden. Alla respondenter är i liknande situationer där de är nya i Sverige och har svårt att få sysselsättning, ändå ser respondenternas svar olika ut när det gäller skapandet av sociala nätverk och inställning till att bli en del av samhället. Respondent två, Leith är den vars svar skiljer sig mest då han beskriver integrationen som en negativ process som handlar om anpassning, och den enda av respondenterna som inte hoppas att få stanna och bosätta sig i Sverige.

Aicha och Aydin är de respondenter som är positiva till att lära känna svenskar och andra invandrare och själva, redan i dag jobbar för att skapa sociala nätverk, medan Alina och Gabriel beskriver att det är svårt att skapa vänskapsrelationer då språket står i vägen. Individuella mål verkar styra hur snabbt integrationsprocessen går då det kan gå snabbare för

de invandrare som arbetar hårdare för att bli en del av samhället. Aicha är ett exempel på detta då hon själv söker sig till etniska svenskar, bjuder hem grannar och integreras genom att lära sig om samhället och skapa vänskapsrelationer. Här spelar personliga drag också stor roll, till exempel för Alina, som beskriver sig själv som blygare och skäms då hon talar svenska med svenskar medan Aydin som beskriver sig själv som social har lättare att skapa vänskapsrelationer med människor oavsett deras etniska bakgrund.

Enligt Diaz (1993) finns även skillnader mellan män och kvinnors möjlighet att integreras eftersom män generellt har mer personlig frihet än kvinnor. Av de svar respondenterna gav i denna studie kan inte någon sådan slutsats om män och kvinnors frihet dras.

Diaz (1993) beskriver att en lyckad integration är när invandrare blir en arbetande del av samhället, följer samhällets mönster och attityder, fritt deltar i samhällets verksamheter men samtidigt behåller sin kulturella och etniska identitet. Diaz (1993) jämför med assimilation, som beskrivs som processen av att passa in i samhället, att bli mer lik majoritetsbefolkningen när det gäller handlande, åsikter och kultur. Integrationspolitiken i Sverige strävar inte efter assimilerade invandrare utan integrerade invandrare. För flera av respondenterna verkar dock kulturell anpassning som en självklarhet för en lyckad integration. Alina säger att det är viktigt att ta del av samma kultur som majoritetsbefolkningen för att känna sig som en del av samhället, medan Aicha beskriver att etniska svenskar och invandrare måste ha förståelse och respektera varandras traditioner. Flera av respondenterna beskriver att svenskar och olika invandrargrupper kommer ta av varandras traditioner och att det är en följd av ett mångkulturellt samhälle, men ser detta som något positivt. Leith, å andra sidan, ser den nödvändiga anpassningen som negativt då invandrarens kulturella traditioner kommer försvinna och endast de svenska traditionerna kommer bestå.

7.1 Slutsats

Att språket är en nyckel för att integreras håller både respondenterna och integrationspolitiken med om, oavsett om man lär sig språket genom sociala relationer, arbete eller språkkurser. Det ena av Diaz områden leder till den andra och integration genom bostad blir svårare om andra delar som språk inte finns med.

Den slutsats som främst bör lyftas är den frivillighet majoriteten av respondenterna har till en kulturell anpassning. Trots att svensk integrationspolitik menar att assimilation är något de

inte stävar efter anser invandrarna själva att delar av assimilationen är nödvändig för att kunna leva i ett nytt land och att assimilationen ”kommer med tiden”.

Begreppet integration samt vägen dit är en individuell process. Politiker debatterar om vägen till en lyckad integration, men kan missa att faktiskt vända sig till de som frågan faktiskt handlar om, de nyanlända. Jag anser att det är viktigt att lyssna på vad de nyanlända personligen har för mål för att just de ska lyckas integreras i samhället. Jag anser även att fler möjligheter bör skapas där svenskar och invandrare kan mötas för att integrationen snabbt ska bli lyckad och invandrare ska känna sig välkomna och få hopp i deras integrationsprocess.

7.2 Förslag på vidare forskning

Det vore intressant att, förutsatt att intervjupersonerna blir beviljade asyl och får uppehållstillstånd i Sverige, ställa samma frågor till respondenterna om ett par år. Det är möjligt att deras svar är präglade av en osäkerhet kring huruvida de kommer att få stanna i Sverige eller inte, något Leith benämner när han förklarar inlärning av det svenska språket som en onödig ansträngning så länge det råder osäkerhet om de kommer få stanna eller inte. En uppföljande kvalitativ studie med personer som redan har beviljats asyl vore bra för att kunna göra en komparativ studie och fastslå om svaren förändras baserat på att om de vet att de kommer få stanna eller inte. Det är troligt att man är villig att kämpa hårdare för att integreras i ett samhälle om man vet att man kommer att få stanna där permanent.

Referenslista

Elektroniska källor

Jönköpings kommun. (2015). *Kommunprogram för mandatperioden 2015–2018*. Hämtad 21 december, 2016, från:
<http://www.jonkoping.se/download/18.74fef9ab15548f0b80014b25/1465889674980/Kommunprogram+för+mandatperioden+2015-2018.pdf>

Jönköpings kommun. (2016). *Kommunens arbete för ökad integration 2015*. Hämtad 21 december, 2016, från:
<http://www.jonkoping.se/download/18.1728713f155592fcd5b23ae/1466500921790/Integrationsrapport+2015.pdf>

Sverige. Kulturdepartementet (2000). *Begreppet invandrare: användningen i myndigheters verksamhet*. Stockholm: Fritzes offentliga publikationer.

Larsson, Staffan. (2005). Om kvalitet i kvalitativa studier. *Nordisk pedagogik*, 25:1, s.16–35. Tillgänglig på internet:
<http://liu.diva-portal.org/smash/get/diva2:245080/FULLTEXT01.pdf>

Lindholm Schluz, Helena. (u.å.) *Etnicitet*. I Nationalencyklopedin. Hämtad 28 december, 2016 från
<http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/etnicitet>

Länsstyrelsen i Jönköpings län. (2016). *Tidiga insatser för asylsökande*. Hämtad 21 december, 2016, från:
<http://www.lansstyrelsen.se/Jonkoping/Sv/manniska-och-samhalle/integration/Pages/Tidiga-insatser-för-asylsökande-.aspx>

Migrationsverket. (2013). *Olika myndigheters ansvarsområden för asylsökande*. Hämtad 20 december, 2016, från:
<http://www.migrationsverket.se/Andra-aktorer/Kommuner/Om-asylsökande/Olika-myndigheters-ansvar.html>

Migrationsverket. (2017). *Inkomna ansökningar om asyl 2016*. Hämtad 3 januari, 2017, från:
<http://www.migrationsverket.se/download/18.2d998ffc151ac3871592560/1483353486634/Inkomna+ansökningar+om+asyl+2016+-+Applications+for+asylum+received+2016.pdf>

Regeringen. (2015). *Statens budget 2016 i siffror: utgiftsområde 13, jämställdhet och nyanlända invandrares etablering*.
Hämtad 15 december, 2016 från:
<http://www.regeringen.se/artiklar/2015/09/statens-budget-2016-i-siffror-utgiftsomrade-13-jamstallldhet-och-nyanlanda-invandrares-etablering/>

Regeringen. (2016). *Frågor och svar om lagen om mottagande av vissa nyanlända för bosättning (bosättningslagen)*.
Hämtad 15 december, 2016 från:
<http://www.regeringen.se/artiklar/2016/02/fragor-och-svar-om-lagen-om-mottagande-av-vissa-nyanlanda-for-bosattning/>

Regeringen. (2016). *Mål för nyanländas etablering*.
Hämtad 15 december, 2016 från
<http://www.regeringen.se/regeringens-politik/nyanlandas-etablering/mal-for-nyanlandas-etablering/>

Sarstrand, Anna-Maria. (2004). Integration ur två perspektiv – en analys av kommunala integrationsstrategier. *Invandring och integration. Sju uppsatser från forskningsmiljön Arbetsmarknad, Migration och Etniska relationer (AMER) vid Växjö universitet. :55/2004*
Tillgänglig på internet:
<http://lnu.diva-portal.org/smash/get/diva2:205083/FULLTEXT01.pdf>

Tillsammans - integration i svenska samhället. [befolkning och välfärdsstatistik]. (2005).
Norrköping: Integrationsverket
Hämtad 15 december, 2016 från
<http://www.scb.se/sv/Hitta-statistik/Statistik-efter-amne/Befolkning/Befolkningens-sammansattning/Befolkningsstatistik/25788/25795/Behallare-for-Press/Tillsammans---integration-i-svenska-samhallet/>

Valenta, Marko & Bunar, Nihad. (2010) State assisted integration: Refugee integration policies in scandinavian welfare states: The swedish and norweigan experiance. *Journal of Refugee studies*, 23, 465-483.
doi: 10.1093/jrs/feq028

Litterära källor

Aytar, Osman (2007). *Mångfaldens organisering: om integration, organisationer och interetniska relationer i Sverige*. Diss. Stockholm: Stockholms universitet, 2007

Boguslaw, Julia (2012). *Svensk invandringspolitik under 500 år: 1512 - 2012*. Lund: Studentlitteratur

Bryman, Alan (2011). *Samhällsvetenskapliga metoder*. 2., [rev.] uppl. Malmö: Liber

Diaz, Jose Alberto (1993). *Choosing integration: a theoretical and empirical study of the immigrant integration in Sweden*. Diss. Uppsala: Univ.

Eriksson, Lisbeth (2002). "*Jag kommer aldrig att tillhöra det här samhället-*": om invandrare, integration, folkhögskola. Diss. Linköping: Univ., 2002

Kvale, Steinar & Brinkmann, Svend (2014). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. 3. [rev.] uppl. Lund: Studentlitteratur

Ödman, Per-Johan (2007). *Tolkning, förståelse, vetande: hermeneutik i teori och praktik*. 2., [omarb.] uppl. Stockholm: Norstedts akademiska förlag

Bilagor

Informationsbrev

Hej!

Jag heter Linda Yüksel och jag studerar till lärare på högskolan i Jönköping. Jag skriver för tillfället en uppsats om ämnet integration. Syftet med min uppsats är att få förståelse för hur nyanlända upplever integrationen i Sverige. Eftersom du nyligen kommit till Sverige undrar jag om du vill delta i min studie?

Ni kommer enskilt att delta i studien och alla intervjuer kommer att spelas in. Inspelningen kommer endast att lyssnas på av mig och när uppsatsen är färdig kommer inspelningarna att förstöras. Det är helt frivilligt att delta och ni kan välja att gå ur när ni vill. Varje intervju kommer ta runt 30–45 minuter. Jag kommer göra intervjuerna i ABF:s lokal på Råslätt. Om ni är intresserade att bli intervjuade kan vi komma överens om tid och en dag som passar oss båda.

Om du är intresserad av att bli intervjuad kan du skriva till mig på;

Mail: Yuli1394@student.ju.se

Telefon: 0723880399

Med vänlig hälsning,

Linda Yüksel

Intervjumall

Bakgrund

- Kön
- Ålder
- Hemland
- Etnicitet

Begreppet Integration

- Kan du beskriva vad som krävs för att bli integrerad idag?
- Anser du att du är integrerad i Sverige?
- Beskriv hur en integrerad invandrare är.

Socioekonomisk situation

- Kan du beskriva din tillgång till inkomst?
- Kan du beskriva din sysselsättning idag?
- Kan du beskriva din sysselsättning i ditt hemland?

Bostadsintegration

- Kan du beskriva hur du bor idag.
- Kan du beskriva hur du bodde i ditt hemland?
- Anser du att ditt bostadsområde är etniskt homogent eller etniskt heterogent?
- Kan du beskriva hur du upplever dina grannar

Familjeintegration

- Kan du beskriv din familjs umgängeskrets?
- Består din familj av fler etniciteter än en?

Kommunikation

- Kan du beskriv hur det känns att tala svenska?
- Tar du del av svenska språket i medier?

Individuell integration

- Kan du beskriva dig själv i Sverige om 5 år?
- Kan du beskriva vilka hinder som kan finnas för invandrare i integrationsprocessen?
- Kan du beskriva dina mål i integrationsprocessen?
- Kan du beskriva din upplevelse av kommunens arbete för integration?